

İĞDIR S TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/37

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 10/6/2026 tarihli ve 2026/589 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	3
GİRİŞ.....	5
I. GENEL BİLGİLER.....	7
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	7
B. Kurum Personeli	7
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	8
II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	9
A. Fiziksel Koşullar	9
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	12
C. Beslenme.....	14
D. Sağlık Hizmetleri	15
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	18
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler	19
G. Dış Dünya ile İletişim.....	22
III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	23
A. Değerlendirme	23
B. Tavsiyeler.....	23
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	23
2. Iğdır Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler	25
3. Iğdır İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye	26
4. Iğdır İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler.....	26
5. Iğdır Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye	26
6. Iğdır İl Müftülüğüne Yönelik Tavsiye	26
7. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	27

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu
AIÖK	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
CETAS	: Cezaevi Reçete Takip Sistemi
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

Tablo 1: Personel Ünvan ve Sayı Dağılımı.....	8
Tablo 2: Son 1 Yıl İçerisinde Gerçekleştirilen Sağlık Servisi İşlemleri	17
Tablo 3: Eğitim ve Öğretimine Devam Eden Mahpuslara İlişkin Sayısal Veriler	20

GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokol'ün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak TİHEK'in görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM): *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK'in) görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

6. TİHEK tarafından anılan görevinin icrası kapsamında, 6-7/10/2025 tarihlerinde Iğdır S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ habersiz bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ..., ..., ... ve Sosyal Hizmet Uzmanı ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Iğdır Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... ile Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Ön görüşmede Ziyaret Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgi alınmıştır. İdareden alınan yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan odalar seçilerek burada bulunan mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgiler verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı açıklanmış ve gizliliğe özen gösterilerek bir rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Mahpuslarla gerçekleştirilen özel görüşmelerin ardından; sağlık servisi, psikososyal servis, manevi rehberlik servisi, kütüphane, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiş; ilgili kayıt, belge ve defterler incelenmiştir. Ziyaretin bitiminde İdare ile son toplantı yapılmış; Kurum hakkında edinilen ilk tespit ve gözlemler paylaşılmıştır. TİHEK tarafından ziyarete ilişkin hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılacağı, rapordaki tavsiyelerin takip edileceği ve bu kapsamda Kuruma takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 29/9/2025 tarihli ve 55905 sayılı oluruna istinaden 6-7/10/2025 tarihlerinde Iğdır S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

I. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Iğdır ili Küllük Köyü mevkiinde bulunan Kurum, şehir merkezine yaklaşık 17 kilometre uzaklıktadır. Kurum 2020 yılında hizmete açılmış olup toplam 512.022 metrekare (m²) açık alan üzerinde 35.811 m² kapalı alanda faaliyet göstermektedir.

10. Kuruma ulaşım, şehir merkezinden yarım saat aralıklarla sefer yapan dolmuşlarla sağlanmaktadır.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda 148'i erkek 42'si kadın olmak üzere toplam 190 personel görev yapmaktadır.³ Kurum personelinin unvan ve sayı dağılımına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	1
İdare Memuru	3
Öğretmen	1
Psikolog	2
Dış Hekimi	1
Bilgisayar İşletmeni	2
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	2
Memur	0
Sağlık Memuru	2
Hemşire	2
Sayman	1
Teknisyen	2

³ Kurumun 204 kadrolu personeli bulunmaktadır. Ancak Kurumdan geçici görevle giden 15; Kuruma geçici görevle gelen 4 personel olup fiilen 190 personel çalışmaktadır. Bu personelin 92'si sözleşmeli personeldir. Personelin eğitim durumuna göre dağılımı; 3 yüksek lisans, 68 lisans, 62 ön lisans ve 57 lise mezunu şeklindedir.

İnfaz ve Koruma Başmemuru	3
İnfaz ve Koruma Memuru	167
TOPLAM	190

Tablo 1: Personel Ünvan ve Sayı Dağılımı

12. Kurumda gündüz ve dörtlü vardiya şeklinde iki çalışma sistemi uygulanmaktadır.⁴ Kurumun idari birim personeli vardiya sistemine tabi olmadan 08.00-17.00 saatleri arasında çalışmaktadır.⁵

13. Kurum personelinin emanet eşya işlemleri, mektup okuma, kuruma kabul işlemleri, ilk yardım, pedagojik formasyon, manevi rehberlik, personel disiplin işlemleri, telefonla görüştürme, ziyaret kabul işlemleri ve kütüphane yayın işlemleri eğitimlerini aldığı belirtilmiştir.

14. Kurumdaki 7 personelin hizmet içi uzaktan eğitimle insan hakları eğitimi aldığı ancak özel iletişim kurma, öfke yönetimi, hassas gruplara yaklaşım, işkence ve kötü muamele konularında eğitim alan personel bulunmadığı öğrenilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. Kurumun kapasitesi 545, artırılmış kapasitesi 735’dir. Ziyaret tarihinde, Kurumda 627 hükümlü, 73 hükmen tutuklu ve 162 tutuklu olmak üzere toplam 862 mahpus bulunmaktadır. İdare tarafından 2025 yılı boyunca Kurumda bulunan mahpus sayısının 800’ün altına düşmediği belirtilmiştir.

16. Mahpusların 41’i yabancı uyrukludur.⁶ Kadın mahpus sayısı 24; anne yanında kalan çocuk sayısı ise 1’dir.⁷ Kurumda çocuk mahpus bulunmamaktadır.

⁴ Dörtlü vardiya; 08.30-20.30 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği, 20.30-08.30 arası çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade etmektedir.

⁵ Gündüz personeli olarak adlandırılan grupta; infaz ve koruma memurları, infaz ve koruma başmemurları, müdürler, öğretmenler, diş hekimi, kâtipler, teknisyenler yer almakta; dörtlü vardiya sisteminde çalışan grupta ise infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları bulunmaktadır.

⁶ Yabancı mahpusların 15’i Azerbaycan, 10’u İran, 9’u Afganistan, 6’sı Suriye ve 1’i Türkmenistan uyrukludur.

⁷ 5275 sayılı Kanun’un 65’inci maddesine göre: “(1) Anaları hükümlü olup da dışarıda korumasına bırakılacak kimsesi bulunmayan sıfır-altı yaş grubundaki çocuklar, analarının yanında kalabilirler. Bu çocuklar gündüzleri ceza infaz kurumu bünyesindeki veya Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu veya diğer kurum ve kuruluşlara ait kreş ve gündüz bakımevlerinde barındırılırlar. (2) Analarının yanında kalan çocuklara, yaş ve durumlarına ve ihtiyaçlarına göre yiyecek ve içecek verilir. (3) Üç yaşını doldurmuş çocuklar, hâkim kararıyla çocuk yuvalarına veya yetiştirme yurtlarına yerleştirilebilirler. Bu çocukların belirlenecek bir program ve usule göre zaman zaman analarıyla temaslari sağlanır.”

17. Ziyaret tarihinde Kurumda kronik hastalığı olan 41 mahpus⁸ ve psikiyatrik hastalık tanısı olan 170 mahpus bulunduğu öğrenilmiştir.

II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurumda; 32 adet 6 kişilik koğuş, 94 adet 4 kişilik koğuş, 167 adet tek kişilik oda, 2 adet geçici koğuş, 2 adet doku ve travma önleyici oda, 14 adet avukat görüş odası, 4 adet Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası, 6 adet açık görüş alanı, 26 adet kapalı görüş kabini, 4 adet açık spor salonu, 1 adet kapalı spor salonu, 1 adet terzihane ve 1 adet berberhane bulunmaktadır.

19. Koğuş ve oda yerleşiminin mevzuat hükümleri uyarınca hükümlülük süresi ve suç türü gözetilerek düzenlendiği bilgisi edinilmiştir.⁹ Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası infaz edilen, hekim raporuyla tek kalması uygun görülen ve 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında tehlike hali taşıyan mahpusların tek kişilik odalarda tutulduğu belirtilmiştir.¹⁰

20. Çoklu koğuşlar 2 katlı olarak tasarlanmıştır. Koğuşların yatma alanı olarak kullanılan üst katında yataklar ve metal dolaplar bulunmakta; ortak yaşam alanı olarak kullanılan alt katında mutfak bölümü, tuvalet ve banyo alanları ile masa ve sandalyeler bulunmaktadır. Ortak yaşam alanında havalandırma alanına açılan kapılar bulunmaktadır.

21. Tek kişilik odalar tek kattan oluşmakta olup odalarda birer adet yatak, dolap, masa, sandalye, televizyon ve mutfak alanı bulunmaktadır.

22. Ziyaret tarihinde Kurum kapasitesinin aşılmış olması dolayısıyla mahpusların bir kısmının yer yatağında yattığı, kıyafet dolaplarını ortaklaşa kullandığı ya da kıyafetlerini çöp poşetlerinde muhafaza ettiği görülmüştür.

⁸ Kurumdaki mahpusların kronik rahatsızlıkları şu şekildedir: Astım, Hipertansiyon, Kalp yetmezliği, Diyabet, Hepatit B, Böbrek yetmezliği (diyalize bağlı), Epilepsi, Kalp ve Damar Hastalıkları, Uyuz, Periferik Arter Hastalığı, Hepatit C, Gut, Kronik Obstruktif Akciğer Hastalığı, Benign Prostat Hipertrofisi, Kalp-Damar Hastalığı.

⁹ 5275 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesine göre "(1) Hükümlüler; a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler, b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler, c) Tehlike hâli taşıyanlar, d) Terör suçluları, e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular, gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar."

¹⁰ 5275 sayılı Kanun'un 9'uncü maddesinin üçüncü fıkrasında; "Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usullerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler." hükmü yer almaktadır.

23. Kurumda alafranga tuvaleti olan 3 adet koğuş bulunmaktadır. İdare, bu koğuşlara engelli mahpusların yerleştirildiğini belirtmiştir.

24. Kurumda 10 adet sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır.

25. İdare tarafından havalandırma kapılarının sabah sayımı ile birlikte saat 08.00'de açıldığı, gün batımında kapatıldığı belirtilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde havalandırma kapılarının belirtilen saatlerde açık tutulduğu doğrulanmıştır.

26. Kurumda 167 adet tek kişilik oda bulunmakta olup bu odalardan havalandırma alanı bulunan tek kişilik oda sayısı 87, ayrı bir havalandırma alanı bulunmayan oda sayısı 80'dir. İdare tarafından havalandırma alanı bulunmayan odalarda tutulan mahpusların günde 1 saat ortak havalandırma alanına çıkarıldığı belirtilmiştir.

27. Kurumda, mahpusların koğuşları belirlenine kadar kaldığı 2 adet geçici koğuş bulunmaktadır. Geçici koğuşların işçi mahpuslarca temizlendiği ve bu koğuşların temizlik malzemesinin İdarece karşılandığı öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemelerde geçici koğuşların temiz olmadığı, banyo ve tuvaletlerinde hijyen malzemesi bulunmadığı, geçici koğuşa alınan mahpuslara yastık ve nevresim verilmediği, yatakların kirli olduğu ve geçici koğuşun birinde şebeke suyunun akmadığı tespit edilmiştir.

28. Heyetin gerçekleştirdiği incelemelerde kadın mahpusların tutulduğu bir koğuşta duvar sıvalarının döküldüğü gözlemlenmiştir. Görüşme gerçekleştirilen kadın mahpuslar, koğuş duvarlarının boyanması taleplerini Ziyaret Heyetine iletmışlerdir.

29. Koğuşların doğal aydınlatması pencereler ve havalandırma alanları ile yapay aydınlatması ise koğuşlarda bulunan floresan tipi lambalarla sağlanmaktadır. İncelemelerde aydınlatma konusunda sorun tespit edilmemiştir.

30. Kurumun ısınma ihtiyacı, taşınabilir doğalgaz sistemi ile açık ceza infaz kurumu tarafından sağlanmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar ısınma sorunu yaşamadıklarını ifade etmiştir.

31. Kurumun su ihtiyacının açık ceza infaz kurumundan karşılandığı, koğuşlarda/odalarda kişi başına günlük 50 litre sıcak ve 150 litre soğuk olmak üzere 200 litre su kotası uygulandığı öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların bir kısmı, koğuş mevcudu göz önüne alındığında İdarenin belirlediği sıcak su kotasının yetersiz kaldığını, 1 haftadır koğuşlarda sıcak su olmadığını ve bu soruna ilişkin İdare tarafından Kurumda kazan değişimi yapıldığı hususunun kendilerine bildirildiğini ifade etmiştir.

32. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen koğuşlardaki acil çağrı butonlarının çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

33. Kurumda 2 adet doku hasarı ve travma önleyici oda bulunmaktadır.¹¹ Odaların duvarlarının yumuşak malzeme ile kaplandığı, doğal ve yapay aydınlatmasının yeterli düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.* Heyet tarafından yumuşak oda kullanım kayıtlarının tutulduğu defter incelendiğinde odaların aktif olarak kullanıldığı anlaşılmıştır.

34. Koğuş ve odaların temizliği mahpuslar tarafından yapılmaktadır. İdare ve mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde maddi durumu elverişli olmayan mahpusların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının Kurum bütçesinden karşılandığı, bunun dışında kalan mahpusların ise Kurum kantininden temizlik malzemesi temin edebildiği anlaşılmıştır. Ziyaret tarihinde koğuş, oda ve ortak alanların genelini temiz olduğu gözlemlenmiştir.

35. Kurumun çamaşırhanesinde 4 adet çamaşır yıkama ve 4 adet çamaşır kurutma makinesi bulunmaktadır. Çamaşırhanede 1 infaz ve koruma memuru ve 1 işçi mahpus çalışmaktadır. İdare tarafından çamaşır yıkama günlerinin Kurumun bloklarına göre belirlendiği, mahpuslardan toplanan çamaşırların aynı gün yıkanıp teslim edildiği ve battaniye gibi büyük ebatlı eşyaların açık ceza infaz kurumunda yıkatıldığı belirtilmiştir. Çamaşırların ücreti mukabilinde çamaşırhanede yıkatılabildiği veya koğuş içerisinde mahpuslarca yıkanabildiği öğrenilmiştir.¹²

36. Kurumda 1 adet berberhane bulunmaktadır. Kurum personeli ile mahpuslara hizmet sunan berberhanede 2 mahpus çalışmaktadır. Koğuşlardaki mahpusların ihtiyaçlarına yönelik olarak tıraş makinesi verildiği, mahpusların saç ve sakal tıraşını kendilerinin yaptığı belirtilmiştir. Tekli odalarda kalan mahpusların dilekçe ile talep etmeleri halinde infaz ve koruma memuru eşliğinde ayda 1 defa odalarında tıraş edildikleri, bu hizmet karşılığında ücret alınmadığı öğrenilmiştir.

37. Terzihane 1 infaz ve koruma memuru ve 1 mahpus çalışmaktadır. Perşembe günleri mahpusların tadilat gerektiren ürünlerinin toplandığı ve izleyen Perşembe gününe kadar işlemi tamamlanan ürünlerin mahpuslara teslim edildiği öğrenilmiştir.

38. Kurumun kamera kayıtlarının tutulduğu ve izlendiği oda, aynı zamanda santral olarak kullanılmaktadır. Kamera kayıt odasında mesai saatleri içinde ... personel, mesai saatleri dışında ... personel görev yapmaktadır.

39. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*¹³

¹¹ “Yumuşak oda” veya “süngerli oda” olarak da bilinmektedir.

¹² Yıkama ve kurutma ücretinin 55 TL olduğu bilgisi verilmiştir.

¹³ *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

40. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

41. İdare tarafından haşerelere karşı Kurumda her ay ilaçlama yapıldığı belirtilmiştir. İlgili belgeler incelendiğinde Kurumda düzenli olarak ilaçlama yapıldığı, ziyaret tarihinden önceki son ilaçlamanın 30/9/2025 tarihinde yapıldığı anlaşılmıştır.

42. Kurumda yangın alarm sistemi ve yangın söndürme malzemeleri bulunmaktadır. Kurum koridorlarında yangın dolaplarının duvara monte edildiği ve içerisinde yangın hortumu ile yangın söndürme tüplerinin bulunduğu görülmüştür. Kontrol edilen yangın söndürme tüplerinin dolu olduğu ve son kullanma tarihlerinin dolmadığı görülmüştür.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

43. Kuruma ilk kabul işlemlerinde; mahpusun üst aramasının yapıldığı, mahkûm kabul biriminde kimliğinin sorgulandığı ve parmak izinin sisteme kaydedildiği, ardından üst arama odasına alındığı ve mevzuata uygun olarak üst aramasının yapıldığı;¹⁴ bu esnada mahpusun para ve değerli eşyalarının emanete alındığı ve geçici koğuşa yerleştirildiği bilgisi edinilmiştir. İdare tarafından kabulü yapılan mahpusların ceza infaz kurumuna uyumları, hak ve sorumluluklarının görevli personelce sözlü olarak bildirildiği ayrıca “*Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı*”nın teslim edildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da aramalarla ilgili sorun yaşanmadığı belirtilmiş ve kabul işlemlerine ilişkin aktarılan hususlar teyit edilmiştir.

44. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

45. Koğuş sayımlarının sabah 08.00 ve akşam 20.00 saatlerinde yapıldığı ve sabah sayımlarının bahçede, akşam sayımlarının oda içerisinde gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

¹⁴ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; “a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır. c) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranılan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir. ç) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.”

46. İdare tarafından her sabah sayımında mahpusların dilekçelerini görevli personele teslim edilebildiği, bu dilekçelerin tarihi ve hangi birime gideceğinin belirlenmesinin ardından Nöbetçi Müdürün imzasına sunulduğu ve ilgili birimlere dağıtımının yapıldığı belirtilmiştir.

47. İdare tarafından dilekçe veren mahpusun talep etmesi üzerine alındı belgesi verildiği ifade edilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde, tarih ve konusu Ziyaret Heyetine bildirilen dilekçelerin bir kısmının infaz biriminde kayıtlı olmadığı ve asıllarının bulunamadığı, kurum dışına gönderilen dilekçelerin akıbetinin takip edebilmesini mümkün kılan dilekçe kayıt numaralarının mahpuslara verilmediği anlaşılmıştır.¹⁵

48. Son 1 yıl içerisinde mahpuslara 467 disiplin cezası verildiği ve adli yönü bulunan 165 eylemin Cumhuriyet Başsavcılığına iletildiği bilgisi edinilmiştir.¹⁶

49. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, Kurum Müdürü ile görüşme taleplerinin olumlu sonuçlanmadığını, Müdür yerine sorumlu infaz ve koruma başmemuru veya idare memurları ile görüşebildiklerini ifade etmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen koşullardaki mahpuslardan Kurum Müdürü ile bire bir görüşme yaptığını beyan eden olmamıştır.

50. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların bir kısmı, koşullardaki acil çağrı butonlarına bastıklarında görevli infaz ve koruma memurlarının şikâyetlerini dinlemeden butonların kullanılmamasına dair ikazda bulunduklarını belirtmiştir.

51. Görüşülen mahpusların bir kısmı, bazı personelin kendilerine kaba davrandığını ve olumsuz tutum sergilediğini ifade etmiştir. İdare, personel sayısının yetersiz olması, infaz ve koruma memurlarının çoğunun mesleğe yeni başlaması, diğerlerine örnek olabilecek deneyimli ve kıdemli personel eksikliğine bağlı olarak mahpuslarla iletişim ve süreç yönetimi konularında sorunlar yaşanabildiğini belirtmiştir.

52. Ziyaret Heyeti tarafından yumuşak odanın kamera kayıtları incelenmiştir. ... tarihli kamera kayıtlarında, mahpus ...'nın yumuşak odada müşahade altına alındığı, odanın içinde olduğu sırada koridordaki infaz ve koruma memurları ile sözlü tartışma yaşadığı, akabinde odanın kapısı kapatılıp mahpusun müşahade işleminin sürdürülmesi gerekirken çok

¹⁵ Görüşme gerçekleştirilen bir mahpusun Temmuz ayında darp iddialarını içeren 10 farklı makam ve kişiye dilekçeler yazdığını ancak kendisine dönüş yapılmadığını, bu nedenle dilekçelerin Kurumdan çıkmadığından şüphelendiğini belirtmesi üzerine; Heyet tarafından İnfaz Birimi kayıtları incelenmiş ancak mahpusun Temmuz ayında gönderdiğini öne sürdüğü dilekçelere ilişkin sistemde herhangi bir kayıt tespit edilememiştir. Başka bir mahpus, Ağustos ayında hem Cumhuriyet Savcılığına hem de İnfaz Birimine hitaben dilekçe gönderdiğini; başmemur ve müdürle görüşme talepli dilekçeler yazdığını ve bunlara dönüş olmadığını ifade etmiştir. Buna ilişkin Heyet tarafından İnfaz Biriminde koğuş bazlı sorgulama yaptırılarak Ağustos ayındaki dilekçeler aratılmışsa da ilgili tarihlerde mahpusun koğuşundan çıkışı olan bir dilekçe kaydına rastlanılmamıştır.

¹⁶ Son 1 yılda; 147 kınama, 113 bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma, 17 haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma, 19 ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma, 34 ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma, 137 hücre (1 ile 20 gün arası) cezası verilmiştir.

sayıda infaz ve koruma memurunun odanın içine girdiği, mahpusu kalkanlarla duvara sıkıştırdığı ve orantısız müdahalede bulunduğu gözlemlenmiştir.¹⁷

53. İdare tarafından son 1 yılda Kurumda kötü muamele ve darp yaşandığı iddialarını içeren 23 şikâyetin alındığı; söz konusu şikâyetlerden biri hakkında ilgili personele soruşturma başlatıldığı ve ilgili soruşturmanın devam ettiği belirtilmiştir.

C. Beslenme

54. İdare tarafından Kurumda 3 öğün yemek verildiği, yemeklerin iâşe bedeli göz önünde bulundurularak Iğdır Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı, yemek miktarının koğuşlardaki mahpus sayısına göre belirlendiği ve dağıtımın görevli infaz ve koruma memurları ile işçi mahpuslar tarafından yapıldığı ifade edilmiştir.

55. Kurum personeli ile mahpusların aynı yemekleri yedikleri görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların büyük bir kısmı yemek kalitesinin yeterli olmadığını ifade etmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından, Kurumda öğle yemeği yenilmiş ve yemekler; lezzet, kalite ve miktar açısından yeterli bulunmamış ve incelenen haftalık yemek listesinde öğlen ve akşam yemeklerinin tamamında ya makarna ya da pirinç pilavının olduğu, menülerin yeterince çeşitlendirilmediği görülmüştür.

56. Kurumda haftalık yemek listelerinin mahpuslarla paylaşılmadığı tespit edilmiştir. Mahpuslar, kantin alışverişlerini çıkacak yemeklere göre planlamak istedikleri için haftalık yemek listelerinin kendileri ile paylaşılması taleplerini Ziyaret Heyetine bildirmiştir. İdare ile yapılan son görüşmede, haftalık yemek listelerinin koğuşlardaki televizyonların idari kanalı üzerinden düzenli olarak duyurulacağı ifade edilmiştir.

57. Heyet tarafından mutfak, kantin ve soğuk hava depoları incelenmiş, bu alanların temiz olduğu ve ürünlerin saklama koşullarına uygun şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

58. Kurum kantininde yaklaşık 500 çeşit ürün bulunmaktadır. Kantinde satışa sunulan ürünlerin ve fiyatının Çarşamba günü koğuşlardaki televizyonlardan duyurulduğu, mahpusların Perşembe günü sabah sayımında kantin istem fişlerini görevli memura teslim

¹⁷ Ziyaret Heyeti tarafından İdare ile yapılan son görüşmede; olaya ilişkin kamera görüntüleri, darp-cebir raporları, araştırma raporları ve diğer belgeler alınmıştır. İdare tarafından tanzim edilen araştırma raporunun ... tarihinde Iğdır Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiğine dair resmi yazı Kurumumuzla paylaşılmıştır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 28/10/2025 tarihli ve 2025/696 sayılı Kararı ile izleme ziyaretinde gündeme gelen darp iddialarına yönelik resen inceleme başlatılmasına oy birliğiyle karar verilmiştir. Resen inceleme kararına istinaden ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilen ... ile SEGBİS görüşmesi gerçekleştirildiğinde resen inceleme yapılmasına onayının bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu itibarla, TIHEK Kurulunun kararı ile 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca mağdurun rızası alınamadığından söz konusu olaya ilişkin resen inceleme sonlandırılmıştır.

edebildiği, haftada 1 gün dış kantinden getirilen meyve-sebzelerin de satışa sunulduğu öğrenilmiştir.

59. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, kantin alışverişleri sırasında kantin listesindeki ürünlerin sıklıkla tükenmiş olması nedeniyle istedikleri ürünleri alamadıklarını ve bazı ürünlerin kantin listesinde bulunmasını istediklerini ifade etmiştir.¹⁸

60. Ziyaret Heyetinin kantinde gerçekleştirdiği incelemede, satışa sunulan ürünlerin arasında son kullanma tarihi geçmiş ürünlerin bulunduğu görülmüştür.

61. Kantin fiyat listesinin incelenmesi sonucunda ürünlerin fiyatları ile piyasa düzeyi karşılaştırıldığında bazı ürünlerin fiyatlarının piyasanın üzerinde belirlendiği tespit edilmiştir. Bazı mahpuslar da Heyet üyelerine bu konudaki şikâyetlerini iletmiştir.¹⁹

62. Mahpusların içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyu ya da Kurum kantininden alınan ambalajlı sulardan karşıladıkları öğrenilmiştir. Mahpuslar kantinde sık sık yaşanan stok sorunu nedeniyle ambalajlı su satın alamadıklarını dile getirmiştir.

63. Kurumun şebeke suyu analizleri Iğdır Açık Ceza İnfaz Kurumunca yaptırıldığı ifade edilmiş olup ziyaretin akabinde Kurumumuza gönderilen belgelerin arasında bulunan su analiz raporlarından şebeke suyunun 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğunun tespit edildiği anlaşılmıştır.

D. Sağlık Hizmetleri

64. Kurumun sağlık servisi; sağlık memuru odası, doktor odası, diş hekimi odası, ilaç odası ve yataklı revirden oluşmaktadır.

65. Iğdır İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen 1 aile hekimi; haftanın 3 günü tam, 2 günü yarım zamanlı çalışmaktadır. Kurumda kadrolu 1 diş hekimi, 2 sağlık memuru ve 2 hemşire hafta içi ve tam zamanlı çalışmaktadır. Diş hekimi odası ve sağlık memuru odasında birer infaz koruma memurunun, doktor odasında 2 infaz ve koruma memurunun görevlendirildiği öğrenilmiştir.

¹⁸Görüşme gerçekleştirilen mahpusların dile getirdiği kantinden temin edilemeyen ürünler şu şekildedir: Ambalajlı içme suyu, meyve suyu, yoğurt, kadınlara özel ürünler, kadın parfümü, deodorant, saç kremi, tırnak makası, çocuk boyama kalemleri, oyun hamuru ve atletlerin beden çeşitleri.

¹⁹ Kantin fiyat listesinde ONVO 32” Led TV’nin fiyatının 6.535 TL olduğu, ancak ziyaretin yapıldığı tarihlerde internet ortamında yapılan araştırma sonucu aynı marka ve türdeki televizyonun piyasa fiyatının 5.099 TL civarında olduğu tespit edilmiştir.

66. Mahpusların muayene talepli dilekçelerinin, muayene evraklarının ve reçetelerinin Ulusal Yargı Ağı Projesi sistemine kaydedildiği anlaşılmıştır.

67. İdare tarafından Kurumda görevlendirilen hekimlerin belirli aralıklara değişmesinin mahpusların tedavi süreçlerinin takibini zorlaştırdığı, Kurumda sürekli görevli bir hekimin bulundurulması için Iğdır İl Sağlık Müdürlüğü ile yazışmalar yapıldığı, yakın bir tarihte aile hekimliği uygulamasına geçilmesinin beklenildiği belirtilmiştir.

68. Kurumda açlık grevinde olan mahpusların günlük kilo, saturasyon ve kan değeri ölçümlerinin yapıldığı, herhangi bir risk durumu olduğunda ileri tetkik ve tedavileri için hastane sevklerinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Açlık grevinde olanlar için her gün gerekli ürünlerin sağlandığı ifade edilmiştir.²⁰ Ziyaret tarihinde Kurumda açlık grevinde olan 1 mahpus bulunduğu öğrenilmiş ve sağlık kayıtları incelendiğinde mahpusa gerekli işlemlerin uygulandığı anlaşılmıştır.

69. Kronik hastalığı olan mahpusların tedavi ve sevk işlemlerine öncelik verildiği, ilaçlarının Cezaevi Reçete Takip Sisteminden (CETAS) kontrol edildikten sonra düzenli olarak reçete edildiği belirtilmiştir.²¹

70. İdare tarafından Adalet Bakanlığının kontrole tabi ilaçlar listesinde bulunmayan ilaçların koğuş içinde stok yapılmasına karşı önlemler alınarak mahpuslara teslim edildiği belirtilmiştir. Kontrole tabi olan kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların kilitli odada saklandığı, ilaçların günlük olarak belirlenen dozlarda ve imza karşılığında mahpuslara verildiği öğrenilmiştir.

71. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede, revirde bulunan kilitli bir dolabın içinde kırmızı-yeşil reçeteli ilaçların muhafaza edildiği, narkotik ilaçların tutanak altına alındığı ancak bu ilaçlar için ayrı bir defter tutulmadığı görülmüştür. Bu alanda depolanan ilaçlar ambalajlarından çıkarılıp isim etiketlerinin yapıştırıldığı kutularda saklandığı için son kullanma tarihleri kontrol edilememiştir.

72. Bazı mahpuslar tarafından ilaçların zamanında alınamadığı belirtilmiştir. İdare ile yapılan görüşmeler ve incelemeler neticesinde, ilaçların temininde gecikme olabildiği ve bu gecikmenin anlaşılmalı eczanelerin bağlı olduğu ecza depolarında bulunmayan bazı ilaçların Erzurum ilinden talep edilmesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

²⁰ Açlık grevinde olan mahpuslara “9 adet meyve suyu, 600 gram şeker, 500 gram tuz, 12 adet piknik bal, 500 gram limon, 1 adet B-12 tablet” ürünleri sağlanmaktadır.

²¹ Cezaevleri İlaç Takip Sistemi: Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ile birlikte çalışılmış, Türk Eczacıları Birliği öz kaynakları ile geliştirilen, teknik ve bilgi güncellemeleri Türk Eczacıları Birliği tarafından sağlanan bir sitemdir. Türkiye içinde tutuklu ve hükümlülerin tüm ilaç temin süreçlerini düzenleyen uygulamadır. <https://cetas.teb.org.tr/> (E.T:15/1/2026).

73. Mahpusların acil sağlık sorunu olduğunda mesai saatleri dışında baş memurluğun; mesai saatlerinde ise Kurum aile hekiminin müdahalesinin yetersiz kalacağı anlaşıldığının akabinde hekimin bilgilendirmesi ile Kurum personelinin 112 Acil Çağrı Merkezini aradığı belirtilmiştir. İdare, 112 Acil Çağrı Merkezinin arandıktan 5-10 dakika sonra Kuruma geldiğini belirtmiştir. Ziyaret tarihinde, sağlık sorunu olan bir mahpus için ambulans çağırıldığı ve çağrı merkezi arandıktan 10 dakika sonra ambulansın Kuruma geldiği görülmüştür.

74. İdare tarafından, Kurumda her mahpusun ayda 1 gün revir günü olduğu, ancak acil durumlarda ilgili gün beklenmeden gerekli müdahalenin gerçekleştirildiği ve günlük muayene sayısının 20 ila 80 arasında değişkenlik gösterdiği belirtilmiştir. Sağlık servisinde revir talepli dilekçelerin dış, sevk, ilaç ve muayene şeklinde ayrıldıktan sonra işleme alındığı görülmüştür. Son 1 yıl içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi işlemlerinin sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER	İŞLEM SAYISI
Muayene	10.945
Hastane Sevki	4.395
TOPLAM	15.340

Tablo 2: Son 1 Yıl İçerisinde Gerçekleştirilen Sağlık Servisi İşlemleri

75. Mahpusların çoğu; revire çıkma taleplerinin yerine getirilmediğini ya da geç yerine getirildiğini, hastane sevklerinin de geciktiğini belirtmiştir. İdare ile yapılan son görüşmede; Kurumda kapasitenin üstünde mahpus olmasının revir hizmetlerini yavaşlattığı ve Jandarmanın personel ve araç yetersizliğinin sevkleri geciktirdiği belirtilmiştir.

76. Kurumda psikiyatrik rahatsızlığı bulunan 170 mahpusun takibinin yapıldığı ve ilaç tedavilerinin yürütüldüğü öğrenilmiştir. İdare tarafından Kurumdaki takipli hasta mahpusların dışında psikiyatri sevk bekleyen mahpus sayısının 80'nin üzerinde olduğu, bu sebeple psikiyatri polikliniği randevularının yetişmediği belirtilmiştir. Ziyaret tamamlandıktan sonra İdarenin Iğdır İl Sağlık Müdürlüğüne hitaben haftada 1 gün psikiyatri uzman hekimi görevlendirilmesi talebini içeren resmi yazısı Kurumumuza iletilmiştir.

77. Ziyaret Heyetinin incelemeleri sırasında sağlık servisinin bulunduğu koridorda mahpusların ayakta muayene sırasına girdiği ve bu alanda bekleme odası veya oturulabilecek sandalye/bank olmadığı gözlemlenmiştir.

78. Gerçekleştirilen incelemelerde, sağlık servisinde bulunan bazı cihazların kalibrasyonunun yapılmadığı,²² ilaçların bir kısmının son kullanma tarihinin geçtiği tespit edilmiştir.

79. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından sağlık biriminde depolanan ilaçlar ve acil müdahale çantası incelendiğinde bulundurulması gereken ilaçların eksik olduğu tespit edilmiştir.²³ İdare ile yapılan son görüşmede tespit edilen eksikliklerin ivedi olarak karşılanması hususu iletilmiştir.

80. İdare, Kurumda bulaşıcı hastalık taraması yapılması için Iğdır İl Sağlık Müdürlüğü ile iletişime geçildiğini ve 6 aylık periyotlarla mahpuslara tarama yapıldığını belirtmiştir.

81. Kurumda kadrolu 1 diş hekimi bulunmaktadır. Ziyaret tarihinde diş hekimi Kurumda bulunmadığından kendisi ile görüşme yapılamamıştır. Diş ünitesinde röntgen cihazı bulunduğu görülmüş olup sağlık personeli tarafından; uygun ortamın olmaması nedeniyle röntgen cihazının kullanılmadığı, bunun yerine diş hastanesinde mahpuslara randevu alınmadan röntgen çekimi yapılabildiği ifade edilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, diş rahatsızlıkları için muayene ve hastane sevklerinde çok sıra beklenildiği ifade edilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

82. Psikososyal serviste hafta içi mesai saatleri içerisinde 2 psikolog görev yapmaktadır.

83. Psikososyal serviste yapılan görüşmelerde, Kuruma yeni gelen mahpuslarla ihtiyaç ve risklerinin belirlenebilmesi için bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemi kapsamında görüşme gerçekleştirilerek mahpuslara ilişkin araştırma değerlendirme formu doldurulduğu ve bu şekilde kişilerin genel bilgileri, varsa daha önce yaşadıkları psikolojik rahatsızlıklar, uygulanan tedaviler ve madde bağımlılığı durumu gibi bilgilerin elde edildiği, ortaya çıkan risk ve ihtiyaç durumu doğrultusunda gerekli görülmesi halinde bireysel görüşmeler ve grup çalışmaları gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

84. Bireysel görüşmelerin mahpuslardan alınan dilekçelere istinaden gerçekleştirildiği, haftalık ortalama 70 ila 100 mahpusla bireysel görüşme yapıldığı ifade edilmiştir. Kurumun diğer birimlerinin yönlendirmesi ya da psikoloğun gerek görmesi halinde

²² Defibratör ve EKG cihazlarının kalibrasyon sürelerinin 2025 yılının Ağustos ayında dolduğu ve ziyaret tarihinde kalibrasyonlarının henüz yapılmadığı anlaşılmıştır.

²³ Ziyaret tarihinde eksikliği tespit edilen ceza infaz kurumu sağlık servisinde bulundurulması zorunlu, asgari temel acil ilaçlar şu şekildedir: ...

de bireysel görüşme yapıldığı belirtilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde psikologla daha sık görüşme yapma talepleri iletilmiştir.

85. İdare tarafından bireysel görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurunun da odada bulunduğu belirtilmiştir. Mahpuslar, bireysel görüşmelerde infaz ve koruma memurunun odada bulunmasından rahatsız olduklarını ifade etmiştir. İdare, bu uygulamanın personelin güvenliği açısından yürütüldüğünü belirtmiştir.

86. İntihar girişiminde bulunan ya da kendine zarar verme riski bulunan mahpusların takip edildiği; risk taşıyan mahpuslarla 3 ayda bir grup toplantısı, ayda bir bireysel görüşme gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Ziyaret tarihinde Kurumda risk taşıdığı belirlenen 15 mahpusun bulunduğu ve son 1 yılda 4 mahpusun intihar ederek yaşamını kaybettiği öğrenilmiştir.

87. İdare tarafından anne yanında kalan çocukların kıyafet, oyuncak ve hijyen malzemesi ihtiyacının Kurum tarafından karşılandığı belirtilmiştir. Çocuğu ile birlikte kalan anne mahpusun koğuşunda çocuk için renkli nevresim ve farklı yatağın bulunduğu, koğuşun duvarlarında eğitim birimi tarafından çizilen resimlerin olduğu görülmüştür. Bir anne mahpusla yapılan görüşmede; çocuğunun tuvalet eğitimi alması gereken yaşta olduğu ancak ceza infaz kurumu şartlarında bu konuda zorlandığı, İdarenin yatak alezi temin etmesi halinde çocuğuna daha rahat tuvalet eğitimini verebileceği belirtilmiş; bu husus son görüşmede İdare ile paylaşılmıştır.

88. Anne mahpusların koğuşunda yapılan inceleme sonucunda Kurum kantininde çocuklara yönelik kırtasiye malzemelerinin satışa sunulması, çocukların koğuş dışı etkinlik alanlarından faydalandırılması ve Kurumda bulunan çocukların birbirleriyle iletişimlerinin teşvik edilmesi yönünde iyileştirmelere ihtiyaç duyulduğu gözlemlenmiştir.

89. Kurumun manevi rehberlik birimi tarafından mahpuslara 10 kişilik gruplar halinde Kur'an kursu verildiği, bireysel görüşmeler yapıldığı, konferans ve seminerler düzenlendiği, ayda ortalama 40 koğuş ziyareti gerçekleştirildiği ve ayda ortalama 200 mahpus ile bireysel görüşme yapıldığı öğrenilmiştir. Mahpuslar talep etmeleri halinde manevi rehberlik birimi görevlileri ile görüşebildiklerini ifade etmiştir.

90. İdare tarafından, mahpuslara yönelik manevi hizmet sunmak üzere görevlendirilen kadın manevi danışmanların İl Müftülüğü tarafından 8/7/2025 tarihinde görevlendirmelerinin iptal edildiği ve ziyaret tarihinde Kurumda görevli kadın manevi danışman bulunmadığı belirtilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler

91. Eğitim birimi ve kütüphane biriminden oluşan Eğitim ve Öğretim Servisinde; 1 öğretmen ve 2 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır.

92. Kurum kütüphanesine ek olarak Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan iş birliği protokolü kapsamında mahpusların Iğdır İl Halk Kütüphanesinin kitaplarından da faydalanabildiği bilgisi edinilmiştir. Her ay ortalama 350 mahpusun kütüphanelerden faydalandığı öğrenilmiştir. Mahpusların oda ve koğuşlarda bulundurabileceği kitap sayısının 18 adetle sınırlandırıldığı belirtilmiştir.²⁴

93. Kütüphanede çeşitli türde ve dilde kitapların bulunduğu görülmüştür. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde kütüphanede Farsça dilinde kitaplar da bulundurulması talebi Ziyaret Heyetine iletilmiştir.

94. Mahpuslar gazete ve dergilere dış kantin aracılığıyla ulaşabilmektedir. Gazetelerin aylık aboneliklerle tedarik edildiği ve günlük dağıtıldığı, dergilerin ise eğitim servisi tarafından incelendikten sonra mahpuslara verildiği belirtilmiştir.

95. Kurumda aktif olarak eğitim ve öğretimine devam eden mahpuslara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

EĞİTİM PROGRAMI	MAHPUS SAYISI
Açık Öğretim Ortaokulu	37
Açık Öğretim Lisesi	180
Açık Öğretim Fakültesi	13
TOPLAM	230

Tablo 3: Eğitim ve Öğretimine Devam Eden Mahpuslara İlişkin Sayısal Veriler

96. Mahpuslar, eğitim ve sınavlar konusunda sorun yaşanmadığını belirtmiştir.²⁵

97. İdare tarafından ücreti mukabilinde ortaokul, lise ve üniversite açık öğretim ders notu fotokopilerinin mahpuslara temin edildiği, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açık öğretim ortaokulu ve lisesinde öğrenim gören mahpuslara ders kitabı gönderilmediği ifade edilmiştir.

²⁴ Kurumda uygulanan 18 adet kitap sınırlamasının dağılımı şu şekildedir: Kurum kütüphanesinden 5 adet, Iğdır İl Halk Kütüphanesinden 3 adet, ziyaretçi veya kargoyla gelen 10 adet.

²⁵ 2025 yılında Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından gerçekleştirilen Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) sınavına 3, Dikey Geçiş Sınavı (DGS) sınavına 1, Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sınavına 32 mahpusun katıldığı öğrenilmiştir.

98. Kurumda eğitim faaliyetleri için kullanılan 2 adet teknoloji sınıfı bulunmaktadır. İncelemeler sırasında sınıflardaki bilgisayarların sınavlara girmek için uygun ve çalışır halde oldukları anlaşılmıştır.

99. Kurumda mahpuslara yönelik çeşitli konferans ve etkinliklerin düzenlendiği bilgisi edinilmiştir.²⁶

100. Ziyaret tarihinde Kurumda 32 mahpusun Kur'an kursuna, 46 mahpusun bağlama kursuna devam ettiği öğrenilmiştir.

101. Suç türüne göre 4 gruba ayrılan mahpuslara yönelik Iğdır Halk Eğitim Merkezi öğretmenleri tarafından bağlama kursları verildiği ve bu kursların 2,5 ay sürdüğü öğrenilmiştir. 2025 yılı içerisinde 3.bağlama kursunun başlatılışı anlaşılmıştır.

102. İdare, ücretli öğretmen tarafından verilecek olan resim kursunun ziyaret tarihinden birkaç hafta sonra başlatılacağını ve bu kursun kısa süreli bir kurs olduğunu, ayrıca 3. dönem okuma yazma kursu açılmasının da planlandığını belirtmiştir.

103. Mahpusların bir kısmı, Kurumda devam eden kurslara katılamadığını, kursların yetersiz olduğunu ve yeni kursların açılmadığını belirtmiştir. İdare, son görüşmede Halk Eğitim Merkezlerinden öğretici bulunmakta zorluk yaşandığını belirtmiştir.

104. Kurumda 3 adet atölye bulunmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen kadın mahpuslar, atölyede kadın memur tarafından verilen el işi eğitimlerinden oldukça memnun olduklarını dile getirmiştir.

105. Kurumda iş yurdu faaliyetleri; kantin, çamaşırhane, terzihane, fotoğraf ve fotokopi birimlerinde yürütülmekte olup anılan birimlerde personel ile mahpuslar birlikte çalışmaktadır.²⁷

106. Kurumda 4 açık, 1 kapalı spor alanı bulunmaktadır. İdare tarafından mahpusların dönüşümlü olarak 1 hafta açık, 1 hafta kapalı spor alanında 45 dakika ila 1 saat spor yapabildiği belirtilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda açık görüş günlerine denk gelen günlerde spora çıkılmadığı için erkek mahpusların ayda 3 defa spor salonlarından faydalanabildiği, kadın mahpusların ise genellikle spora çıkmadığı anlaşılmıştır.

107. Heyet tarafından açık spor salonunda yapılan incelemede halı sahanın yıpranmış ve kirli olduğu, duvarların döküldüğü görülmüştür.

²⁶ 2025 yılında düzenlenen etkinlikler şu şekildedir: Dini konferanslar, dini bilgi yarışması, İstiklal Marşını güzel okuma yarışması, filografi tekniği kursu, 1. kademe okuma yazma kursu, ev dekorasyonu kursu, hijyen kursu, milli tören konferansları, kadın hükümlülere özel sağlık kursu, kitap okuma kulübü.

²⁷ Ziyaret tarihinde kantinde: 3 personel, 5 mahpus; terzihane: 1 personel, 1 mahpus; fotokopi biriminde: 1 personel; fotoğraf biriminde: 1 personel; çamaşırhanede: 1 personel, 1 mahpus çalışmaktadır.

G. Dış Dünya ile İletişim

108. Kurumda 16 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. İdare, mahpusların mevzuata uygun olarak telefonla görüşme haklarının kullandırıldığını, ankesörlü telefon sayısının 26'ya çıkarılmasına yönelik çalışmalar yapıldığını belirtmiştir.

109. Kurumda Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında oluşturulmuş görüntülü görüşme sistemi mevcut değildir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, ACEP kapsamında görüntülü görüşme sistemi bulunmadığından sistemin kurulumunun yapılmasını ve kurulum tamamlanana kadar telefonla görüşme sürelerinin artırılmasını talep etmiştir.

110. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilenlerin her ayın birinci haftası açık görüş, takip eden üçüncü hafta kapalı görüş olmak üzere 15 günde bir görüş hakkının olduğu; diğer mahpusların ayda 1 açık ve 3 kapalı görüş hakkının olduğu öğrenilmiştir.

111. Kurumda 6 adet açık görüş alanı bulunmaktadır. Görüşlerin yapıldığı salonlar 40 kişiliktir. İncelemeler sırasında açık görüş alanlarında duvar saati bulunmadığı görülmüş olup duvar saati asılması gerektiği hususu İdare ile paylaşılmıştır.

112. Kapalı görüşlerin yapıldığı alanlarda toplam 26 adet görüş kabini bulunmaktadır. Mahpuslar ve ziyaretçileri, kapalı görüş kabinlerinin içinde camekânın arkasından telefon ahizeleri ile görüşmektedir. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların bir kısmı, kapalı görüş kabinlerindeki telefon ahizelerinin arızalı olduğunu ve seslerin net gitmediğini belirtmiş olup anılan şikâyet İdare ile paylaşılmıştır. İdare, bu sorunun ahizelerin sık kullanılmasından kaynaklandığını ve belirli aralıklarla gerekli onarımın yapıldığını ifade etmiştir.

113. İdare açık ve kapalı görüş sürelerinin 45 dakika ile sınırlandırıldığını belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, açık ve kapalı görüşlerin genelde 45 dakikadan kısa sürdüğünü iletmiştir. Heyetin kamera kayıtları üzerinden yaptığı incelemede bazı haftalar görüş süresinin 45 dakikadan az olabildiği ancak bu sürenin yarım saatin altına inmediği anlaşılmıştır.

114. Kurumda 14 adet avukat görüşme odası bulunmaktadır. İncelemelerde odalarda ses yalıtımı sağlanamadığı için seslerin dışarıdan duyulabildiği anlaşılmıştır.

115. Kurumda 4 adet SEGBİS odası bulunmaktadır. Odaların yalıtım malzemesi ile kaplandığı ve ses iletmediği anlaşılmıştır.

116. Eş görüşlerinde kullanılan 4 adet odada çift kişilik yatak, masa ve sandalyeler ile banyo alanı bulunmaktadır. Kurumda son 1 yılda 113 eş görüşü gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

117. Oda ve koğuşlarda bulundurulabilen televizyonlarda 35 televizyon kanalının olduğu; kanal listesinde film, müzik, belgesel ve haber kanallarının bulunduğu tespit edilmiştir.

III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

118. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Ziyaret Heyeti tarafından Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

119. Kurum personelinin hizmet içi eğitim müfredatına, insan hakları, kişilerarası iletişim²⁸ ve İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani, Küçültücü Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi başta olmak üzere işkence ve kötü muamele eğitimlerinin dâhil edilmesi,²⁹

120. Eşyalarını muhafaza edebilmeleri için her mahpusa ayrı dolap tahsis edilmesi,³⁰

121. Kuruma girişte mahpuslara temiz çarşaf, nevresim ve yastık verilmesi,³¹

²⁸ Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (AİÖK-CPT), CPT Standartları, CPT/Inf(2001), para. 27'ye göre: "Cezaevi personeli herhangi bir sorunla ilgili işaretler konusunda uyanık davranmalı ve gerektiğinde müdahale edebilmek için hem kararlı hem de yeteri kadar eğitilmiş olmalıdır. Personel ve tutuklular arasında olumlu ilişkiler bulunması bu bağlamda belirleyici faktördür; bu da büyük ölçüde personelin uygun kişilerarası iletişim becerilerine sahip olmasına bağlıdır."

²⁹ İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, madde 10'a göre: "Her bir Taraf Devlet işkence yasağı konusundaki eğitim ve bilginin sivil veya askeri bütün kanun adamlarının, sağlık personelinin, kamu görevlilerinin ve her hangi bir biçimde gözetim altına alınan, tutulan veya hapsedilen bireylerin nezaretiyle, sorgulanmasıyla veya ıslahıyla meşgul olan diğer kimselerin eğitim programlarına dâhil edilmesini sağlar."

³⁰ Avrupa Cezaevi Kuralları, 31.7'ye göre: "Mahpuslara kendi eşyalarını saklamaları için izin verildiği hallerde, cezaevi yetkilileri eşyaların güvenle muhafaza edilmesine yardımcı olmak için gerekli tedbirleri almalıdır."

³¹ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 21'e göre: "Her mahpusa, düzenli biçimde muhafaza edilen ayrı bir yatak ile temiz tutulmasının sağlanması için gerekli sıklıkta değiştirilen ayrı ve uygun bir nevresim takımı sağlanmalıdır."

122. Geçici koğuşların temizliğinin sağlanması ve düzenli aralıklarla kontrol edilmesi, banyo ve tuvaletlerinde hijyen malzemesi bulundurulması,³²

123. Boya ve badana gerektiren koğuşlarda gerekli tadilatın yapılması,

124. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*,

125. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*

126. Yemek listelerinin koğuşlarda bulunan televizyonların idari kanalı üzerinden mahpuslara duyurulması,

127. Kantinde yoğun olarak talep edilen ürünlerin stokta bulundurulması, ürünlerin son kullanma tarihlerinin düzenli olarak kontrol edilmesi, ürün çeşitliliğinin artırılması ve fiyatlarının piyasa fiyatlarına uyumlu olmasına yönelik çalışmalar yapılması,

128. Dilekçelerin cevaplandırılması ve dilekçe çıkış numaralarının mahpuslara verilmesi hususlarında azami dikkatin gösterilmesi,³³

129. Acil çağrı butonu kullanımına ilişkin açıklayıcı broşürler hazırlanarak mahpuslara dağıtımının yapılması, buton kullanan mahpusları doğrudan ikaz etme usulü yerine mevcut sorunların ve isteklerin anlaşılmasına yönelik bir tutumuun benimsenmesi,³⁴

130. Şikayet ve taleplerden haberdar olunması açısından mahpuslar ile Kurum İdarecileri arasındaki iletişim kanallarının açık tutulması,

131. Sağlık servisinin ilaç temininde karşılaştığı sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapılması,

132. Acil müdahale çantası ve revir odasındaki ilaçların son kullanma tarihinin takibinin yapılması, son kullanma tarihi geçen ilaçların imha edilmesi ve eksik olan ilaçların tamamlanması,

133. Narkotik ilaçlar için tutanağa ek olarak ayrı bir defter tutulması,

134. Sağlık servisindeki cihazların kalibrasyonlarının yapılmasına özen gösterilmesi,

³² Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 19'a göre: "Cezaevlerinin bütün bölümleri her zaman gerekli şekilde bakımlı ve temiz tutulmalıdır."

³³ Nelson Mandela Kuralları, Kural 56'ya göre: "Her mahpus ceza infaz kurumu müdürüne veya temsilciliğini yapmaya yetkili ceza infaz kurumu personeline her gün istek veya şikâyetle bulunma fırsatına sahip olmalıdır."; AİÖK, CPT Standartları, para. 54'e göre; "Etkin şikayet ve denetim prosedürleri, cezaevlerinde kötü muameleye karşı temel önlemlerdir. Mahkumların cezaevi sisteminin içinde ve dışında, ilgili makamla gizli görüşme olasılığı dahil, başvurabilecekleri şikayet kanalları olmalıdır."

³⁴ Avrupa Cezaevi Kuralları 18.2'ye göre: "Mahpusların personel ile gecikmeksizin irtibat kurmasını mümkün kılan bir alarm sistemi olmalıdır.", 52.4'e göre. "Tüm mahpusların, gece de dâhil olmak üzere, günün her saatinde personel ile iletişim kurabilmesine imkân sağlanmalıdır."

135. Sağlık servisinin bulunduğu alanda muayene sırasına giren mahpusların kullanımına yönelik bekleme odası oluşturulması,

136. Mahpusların diş tedavilerinin kısa sürede tamamlanması için röntgen cihazının ayrı bir odada bulundurulması ve kullanımının sağlanması,

137. Psikolog görüşmelerinde mahremiyetin sağlanması, bireysel görüşmelerde infaz koruma memurunun odada hazır bulunması uygulamasının sadece tehlike arz eden mahpuslar için uygulanması,

138. Psikososyal servisin mahpuslarla gerçekleştirdiği bireysel görüşmelerin artırılması,

139. Anne yanında kalan çocukların koğuş dışı etkinlik alanlarından faydalandırılması ve çocuklara oyuncak temin edilmesi,

140. Açık spor alanının tadilatının yapılması ve mahpuslar tarafından etkin kullanımının sağlanması,³⁵

141. Kurumda düzenlenen kursların çeşitlendirilmesi ve sayılarının artırılması,³⁶

142. Kurum kütüphanesine Farsça dilinde kitap temin edilmesi,³⁷

143. Kapalı görüşlerde kullanılan telefon ahizlerinin bakım ve onarımının yapılarak ses iletmeme sorununun giderilmesi,

144. Açık görüş sürelerine dair oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi için açık görüşlerin gerçekleştirildiği salonların görünür kısımlarına duvar saati asılması,

145. Avukat odalarına ses yalımı yapılarak görüşme gizliliğinin sağlanması, hususları tavsiye edilmektedir.

2. İğdır Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler

146. Kurumda tutulan mahpuslar için belirlenen sıcak su kotasının artırılması,³⁸

³⁵ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6'ya göre: “Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.”

³⁶ Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları), Kural 47'ye göre; “Ancak mahkûmlar, içinde bulundukları hücredeki fiziksel şartlar ne kadar iyi olursa olsun, haftalar belki de aylar boyunca hücrelerinde kilitli biçimde çürümeye bırakılamazlar. CPT'ye göre tutukevlerindeki mahkûmların günün makul bir kısmını (sekiz saat veya daha fazla) hücreleri dışında, belirli amacı olan ve değişen faaliyetler yaparak geçirmeleri hedeflenmelidir. Doğal olarak, hüküm giymiş mahkûmların bulunduğu kurumlardaki programlar daha da uygun olmalıdır.”

³⁷ Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 12 Sayılı Tavsiye Kararı, Kural 3'e göre: “Yabancı uyruklu tutuklu ve hükümlülere insan haklarına saygı gösterilerek ve özel durum ve bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak muamele edilmelidir.”

³⁸ CPT Standartları, para. 49'a göre: “Uygun tuvalet imkanına rahat erişim ve iyi hijyen standartlarına uyum, insancıl bir ortamın temel unsurlarıdır. Mahkûmlar uygun duş veya banyo imkânlarına sahip olmalıdır.”

147. Yemek menülerinin yeterli besin değerlerini içerecek şekilde düzenlenmesine ve yemeklerin miktarının ve lezzetinin artırılmasına özen gösterilmesi, hususları tavsiye edilmektedir.

3. Iğdır İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

148. Hastane sevk raporu olan mahpusların hastane sevkinin gecikmesini önlemek üzere önlemler alınması³⁹ hususu tavsiye edilmektedir.

4. Iğdır İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

149. Ecza depolarında yaşanan stok ve dağıtım sorunlarının çözümü ve ilaç temininin hızlandırılması için Erzurum Eczacı Odası ile koordinasyon içinde tedbirler alınması,

150. Sağlık hizmetine daha hızlı erişim sağlanabilmesi açısından Kurumda tam zamanlı çalışan hekim görevlendirilmesi,

151. İdarenin haftada 1 gün Kuruma psikiyatri uzman hekimi görevlendirilmesi yönündeki talebinin karşılanması, hususları tavsiye edilmektedir.

5. Iğdır Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye

152. Kurumda kurs ve atölye faaliyetlerinin artırılması ve çeşitlendirilmesi için gerekli eğitici desteğinin sağlanması hususu tavsiye edilmektedir.

6. Iğdır İl Müftülüğüne Yönelik Tavsiye

153. Manevi rehberlik biriminin faaliyetlerine katkıda bulunmak üzere Kuruma kadın manevi danışman görevlendirilmesi hususu tavsiye edilmektedir.

Hücrelerde akan su olması da tercih edilmektedir.”; Nelson Mandela Kuralları, Kural 16: “Mahpusların iklim şartlarına uygun bir ısıda, mevsimlere ve coğrafi bölgeye göre genel hijyenik koşullar için gerekli aralıklarda, ılıman bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo veya duş almalarına imkan verilecek şekilde, her mahpusun yararlanabileceği yeterli banyo ve duş tesisi bulunur.”

³⁹ Nelson Mandela Kuralları, Kural 27/1’e göre: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapislinin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanıma sahip olur.”

7. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

154. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğundan mahpusların bir kısmının yer yatağında yattığı, koğuşlarda dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerinde gecikmelerin yaşanabildiği tespit edilmiş olup bu sorunların temel nedeni olan kalabalıklaşma sorununu giderecek çalışmaların yapılması,⁴⁰

155. Personelin mahpuslarla iletişimi ve süreç yönetimi konularında hizmet kalitesinin iyileştirilmesi için Kurumdaki kıdemli/deneyimli infaz ve koruma memuru ile infaz ve koruma başmemuru sayısının artırılmasının değerlendirilmesi,⁴¹

156. ACEP kapsamında Kurumda görüntülü görüşme sistemi kurulması, kurulum tamamlanana kadar haftalık 10 dakika olan telefonla görüşme süresinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,

hususları tavsiye edilmektedir.

⁴⁰ AİÖK, CPT Standartları, 2'nci Genel Rapor'dan Alıntı, Inf 92(3), Cezaevleri, para. 46'ya göre: "Aşırı kalabalık, CPT'nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir."; CPT/Inf(2001), para. 28: "Cezaevlerinin aşırı kalabalıklaşması... cezaevi sistemlerinin hepsini etkilemekte ve koşulların iyileştirilmesine yönelik çabaları da sekteye uğratmaktadır."

⁴¹ AİÖK, CPT Standartları, CPT/Inf(2001), para. 26'ya göre: "Personel ve mahkûmlar arasında olumlu ilişkiler kurulması, gözaltı bölgelerinde ve mahkûm faaliyetleri için kullanılan tesislerde her zaman yeterli sayıda personelin mevcut bulunmasıyla da doğrudan ilişkilidir. ... Personel sayısının yetersiz olduğu durumlarda, söz konusu kurumda temel güvenlik ve yönetim düzeyinin tutturulabilmesi için oldukça fazla mesai yapılması gerekebileceği de unutulmamalıdır. Bunun sonucu olarak personelin stres düzeyi aşırı artabilir ve personel gereğinden hızlı yorulabilir, bu durum da herhangi bir cezaevi ortamında zaten bulunan gerilimi artırabilir."